

JOHAN. GUILDAL fot.

Fig. 1. Udsigt over Nakskov Indrefjord, til højre ses Anlæget.

Iagttagelser over Fuglefaunaen paa Nakskov Indrefjord og Aunede Strand.

Af ERIK PETERSEN.

Indledning.

Nakskov Indrefjord, der fra 1938 er Statsreservat, og de derop til stødende Enge — Aunede Strand — er beliggende tæt ved og syd for Nakskov By — ja, Indrefjorden begynder faktisk inde i selve Byen, hvor ca. en lille Kilometer udgør et beplantet Anlæg, hvor kun den vestlige Del paa et ganske smalt Stykke er „Natur“. — Her løber nemlig en Slags Kanal, kaldet „Løbet“, hvorfra Vandet, der om Vinteren har samlet sig i Aunede Strand og Lammehave*) og om Foraaret pumpes ud i Indrefjorden, har Tilløb til Havnen gennem et Sluseanlæg.

Paa den længste Led, fra Byen og til Holleby, er Indrefjorden ca. 2 km og paa det bredeste Sted ca. 1 km. Vandstanden er normalt kun ca. 1 m, og Sommeren igennem kun omkring det halve. De fleste Steder er der Sandbund, som en Rest fra Fortiden, da den var en Del af det Sund, der delte Lolland i flere Øer. Rundt omkring Indrefjorden gaar

*) Lokaliteten syd for Indrefjorden, som før i Tiden ogsaa var Enge som Aunede Strand, men nu er fuldstændig afvandet.

en bred Bræmme af Tagrør og Dunhammer, som er Rugepladser for det talrige Fugleliv.

Anlægget ved Byen blev anlagt af Sukkerfabriken i 1903, der, for at sikre sig Vand i Kampagnen, fik Lov at lave nogle Bassiner mod at beplante det med Birk, El og lign., og i Dag frembyder det Rugeplads for en Del Sangfugle. Fra Anlæggets vestlige Spadseresti langs med „Løbet“ har man i Foraarstiden den allerbedste Lejlighed til at studere Fuglelivet.

Lige syd for Anlægget skærer i Retning N.Ø.—S.V. Rødbybanens Jernbanebro og Dæmning tværs igennem Reservatet og danner Skillelinien mellem Anlæg og det egentlige Reservat.

Lige syd for Jernbanebroen, paa Indrefjordens østlige Side, ligger Nakskov Kommunes Losseplads rygende og stinkende i al Dejligheden, og som en sand Udklækningsanstalt for Rotter. Om Vinteren holder et Utal af Maager til her for at delikatere sig med Affald.

I 1935 blev Arealet formindsket en Del ved, at der langs hele den vestlige Side blev lagt en Dæmning — fra Holleby Pumpestation og ind til Byen — for at holde de lavtliggende Enge der fri for Vand, saa de kunde opdyrkes (se Fig. 2).

Øst for Indrefjorden strækker sig i nordøstlig Retning Aunede Strand, som ogsaa er en Del af det gamle Sund, og som kun deles fra Indrefjorden ved Rødbylandevejen, der skærer over den. Disse Enge, som fortsætter forbi Aunede og helt til Vesterborg (ca. 10 km), er kun paa de ca. 4 første km fra Rødbylandevejen og til lidt forbi Aunede Kirke i det følgende gjort til Genstand for en grundigere Undersøgelse. Fra midt i Oktober til hen i April stod Engene (indtil Foraaret 1942) oversvømmet med Vand, saa det hele lignede en stor Sø, indtil det om Foraaret gennem en mindre Pumpestation, der laa ved Landevejen, blev pumpet ud i Indrefjorden, hvorfra det saa havde Tilløb til Havnen. Der blev dog Sommeren igennem hist og her staaende lidt Vandsjap ved Rør- og Flægbevoksning, der var gode Rugepladser for flere Svømme- og Vadefugle.

Men dette er nu en „Saga blott“, som det er det saa mange andre Steder, idet der i Løbet af Efteraaret og Vinteren 1941-42 er bygget en stor Pumpestation, som første Gang traadte i Virksomhed i Foraaret 1942, for at helaarsafvande Engene,

og hermed er det saa forbi med det rige Vadefugleliv, der rørte sig her, og som dannede et saa glimrende Supplement til Indrefjordens Fugleliv.

Indrefjorden er, og Aunede Strand var, i Foraar og Efteraar et glimrende Hvile- og Raststed for de mange Svømme-fugle, som slaar sig ned her i Tusindvis. Da saaledes Indrefjorden og Aunede Strand supplerer hinandens Fugleliv, og da

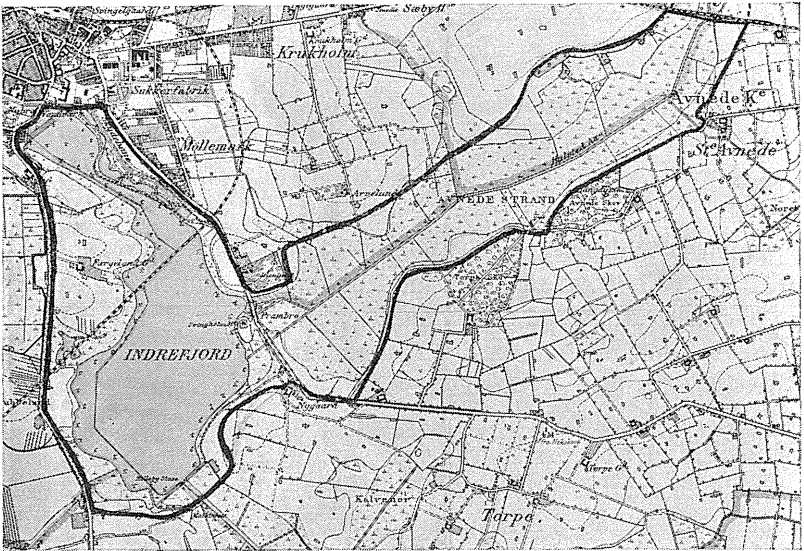

Fig. 2. Nakskov Indrefjord og Aunede Strand, 1:20 000. Udsnit af Generalstabens topografiske Kort (1908*). Iagttagelsesområdet er indteget med sort Linie.

det paa Aunede Strand som Følge af Udtørringen nu vil skifte Karakter, synes jeg, det er rigtigst nu at fremkomme med mine Iagttagelser, som hovedsagelig stammer fra Tidsrummet 1935—1942, begge Aar inklusive samt nogle faa Iagttagelser fra 1943, og beskrive begge Lokalteter samlet. For Aunede Strands Vedkommende gælder det altsaa i Fuglelisten, at det *var* og sikkert ikke er saadan mere!

Medtaget er enkelte Oplysninger fra Jægere og lign., og jeg beder herved enhver, der har bidraget med Meddelelser,

*) Tilladelse til Reproduktion af ovenfor bragte Kort er velvilligst givet af Geodætisk Institut, som her bedes modtage min Tak.

modtage min bedste Tak. Endvidere skylder jeg en særlig Tak til mine Kammerater, ARNE ISAKSEN, BØRGE HANSEN, VERNER HANSEN, NIELS BØNNELYKKE samt min Hustru, for deres utrættelige Hjælp til mit Arbejde ved Redefund, Ringmærkning og flere værdifulde Oplysninger. Ogsaa Opsynsmanden paa Reservatet, Hr. Overbetjent JOHS. JØRGENSEN, for god Hjælp samt Lodsejerne, der har ladet mig færdes uhindret paa deres Arealer, og d'Herrer stud. mag. JOHS. KEIDING, Charlottenlund, og stud. mag. JAN BÖETIUS, København, for deres venligst tilsendte Beretninger fra deres Jagttagelser her i 1940—42, og Hr. Grosserer C. A. BLUME, København, samt Hr. Bestyrer HANS WONSILD, Vintre Mølle, Hr. JOH. GUILDAL og AKSEL SVENDSEN, København, for Fotos, skylder jeg min varmeste Tak.

Forekommende Ynglefugle.

Krikand (*Anas crecca* L.).

Er en ret sparsom Ynglefugl baade paa Indrefjorden og Aunede Strand, vel nok almindeligst sidstnævnte Sted. Som Trækgæst er den overordentlig talrig; baade Foraar og Efteraar vil man kunne iagttage i Hundredevis af disse smaa, smukke Ænder paa begge Lokalteter, og naar man om Efteraaret staar paa „Andetræk“ paa Fjorden, kommer Ænderne svirrende i store Flokke, som man kender det fra Stærene.

De tidligste Krikænder er iagttaget 23. Marts 1941, flere set paa Indrefjorden, og de seneste 30. December 1942, 5—600 Stk. paa Indrefjorden. — I 1941 er Arten kun set i Træktiderne.

Atlingand (*Anas querquedula* L.).

Forekommer som sparsom Ynglefugl paa Indrefj. og kan ogsaa træffes paa Aunede Strand. Er i de seneste Aar truffet hyppigere end foregaaende Art i Yngletiden; men til Gængæld ikke i saa store Mængder i Træktiderne som denne. Tidligste Individ, et Par, er noteret d. 5. April 1941 paa Indrefj. En ♀ med ca. 10 Ællinger set 29. Juni 1940 paa Aunede Strand. Jægerne her paa Egnen kalder den for Krikand.

Spidsand (*Anas acuta* L.).

Yngler hist og her paa begge Lokalteter, men ret sparsomt.

29. Juni 1940 ses en ♀ paa Aunede Strand, der opfører sig, som om her var Yngel. 18. Juli 1940 en ♀ med 3 Ællinger i Indrefj. De først ankomne er iagttaget d. 8. April 1940 paa Aunede Strand. Arten er ikke særlig talrig paa Trækket, men der skydes dog en Del om Efteraaret, og Jægerne kalder dem for „Perleænder“.

Stokand (*Anas platyrhyncha* L.).

Er maaske ikke som Ynglefugl den talrigste Andeart, men maa alligevel betegnes som almindeligt ynglende paa begge Lokalteter, dog flest paa Indrefj. Arten er til at iagttage Aaret rundt, hyppigst i Eftersommeren, naar Ungfuglene strejfer rundt overalt, og mindst naturligvis i Vintermaanederne, hvor nogle faa lever en kummerlig Tilværelse, ofte kun opretholdende Livet ved den Smule Skarn, som de om Natten kan finde til Rest efter Maagernes Raseren paa Lossepladsen.

I Løbet af Januar 1940 blev paa Indrefj. kun set 8 Stk., efter at nogle Stykker var fundet døde under den begyndende strenge Frost dette Aar; men den 16. Februar var der pludselig ca. 30, og den 17. ca. 70 — de forsvandt dog kort efter paa nær ca. 20 Stk., og først den 15. Marts, da der igen begyndte at komme Vaager, ses ca. 50 Stk., og den 30. Marts er Antallet steget til ca. 200.

Den næste haarde Vinter 1941 kunde man ogsaa iagttage Stokænder paa Indrefj. Det maa dog antages, at en Del af disse Ænder var „halvtamme“ Fugle, udsat af Jagtraadet i Marts 1940, da bl. a. 3 af disse (ringmærket) er fundet døde her i Nærheden denne Vinter (sml. HØRRING 1941, p. 391 og SKOVGAARD 1942, p. 19). Om Aftenen d. 20. Januar blev ca. 20 set paa Lossepladsen. 30. Jan. ca. 50 Stk. paa Indrefj., 18. Feb. ca. 100 Stk., 25. Feb. ca. 135 og 12. Marts, da der igen var lidt frit Vand, var Antallet steget til ca. 300.

I Vinteren 1942 opholdt jeg mig i Tyskland; men Jægere har fortalt mig, at der saa godt som ikke er iagttaget Stokænder i denne Vinter.

Æglægningen begynder i milde Foraar i Slutningen af Marts. Den tidligste Rede er noteret 12. April 1936, hvor der havde været ruget et Stykke Tid, men 1 ♀ med 11 Ællinger er set 24. April 1938 (V. HANSEN) og 8. Maj 1940 2 Kuld med

faa Dage gamle Ællinger. Trods det kolde Foraar 1942 saa jeg 14. Maj en ♀ med 13 Ællinger, faa Dage gamle; alle Iagttagelser fra Indrefj. Mange Reder bliver desværre ofte ødelagt paa Indrefj. I Foraaret, naar Vandet fra Aunede Strand og Ryde Aa (Lammehave) pumpes her ind, og Vandstanden stiger, ødelægges de i Rørskæret anlagte Reder. Antallet af ynglende Fugle i 1940 — efter den første strenge Vinter — synes omtrent nedsat til Halvdelen end her ellers plejer at yngle, og Bestanden synes at være uforandret i 1941—42 (sml. JESPERSEN 1941, p. 70).

En Del ringmærkede Ungfugle er skudt hist og her omkring Lokalteterne i August—September. En er 5. Okt. skudt ca. 15 km nord for Mærkningssted (sml. SKOVGAARD 1942, p. 17—18). Kaldes af Jægerne for Graaand.

Skeand (*Spatula clypeata* (L.)).

En ret almindelig Ynglefugl paa begge Lokalteter og træffes ligeledes i ret stor Mængde i Træktiderne, og hen paa Efter sommeren skydes mange Ungfugle paa „Træk“. Hen i Juni Maaned ser man ofte ♂♂ ligge sammen i ret store Flokke, saaledes et Notat fra 1940 d. 24. Juni: ca. 150 Stk. flest ♂♂ paa Indrefj., og fra 1941 et lign.: d. 22. Juni ses ca. 200, hvoraf flest er ♂♂.

Tidligste Iagttagelse af Arten er gjort 23. Marts 1941, og man plejer at kunne se Skeænder til engang i Oktober, sene- ste Notat er fra 1941, hvor en Del blev set paa Indrefj. 28. Oktober. I de første Dage af Januar 1942 saa jeg en ♂ blandt nogle Stokænder ved en Vaage i Indrefj. Den er dog senere blevet fundet død, og det viste sig, at den havde været vingeskudt (BØNNELYKKE).

Gravand (*Tadorna tadorna* (L.)).

Enkelte Par yngler af og til paa Aunede Strand, hvor den benytter et hult Piletræ, en gl. Halmstak eller lign. som Redep- lads. Naar Vandet i April forsvinder fra Engene ses Grav- ænderne herinde, som oftest 10—15 Stk. ikke yngledygtige Fugle, f. Eks. 17. Maj 1940, hvor 11 Stk. blev iagttaget. Ses ogsaa af og til paa Indrefj.

Knopsvane (*Cygnus olor* (Gm.)).

Er almindelig Ynglefugl paa Indrefj. og har ogsaa i enkelte Aar ruget paa Aunede Strand. Arten er i en glædelig Tiltagen, idet der fra i 1936 at være 2 Par, de senere Aar har været 7 Par (1943 — 16 Par). Antagelig har Svanerne deres oprindelige Udspring fra Anlæggets Tamsvaner (se ogsaa PETERSEN 1936, p. 222).

Stigningen i Antallet af Ynglefugle fra 1936 er saaledes:
1936: 2 Par.

1937: 3 Par + 1 paa Aunede Strand (gik i Indrefj. efter Udrugningen).

1938: 3 muligvis 4 Par (24 Unger talt d. 25. Septbr.)

1939: 3 Par (16 Unger talt i Oktober).

1940: 3 muligvis 4 Par (Aaret gav 20 Unger; men et Par havde kun 3 Stk.).

1941: 7 Par.

1942: 6 Par (3. Juni, det første Par med Ungerne, 5 Stk.).

1943: 16 Par (C. A. BLUME *in litt.*), en skal ruge paa 11 Æg (JØRGENSEN). Et Par ses 21. Maj med 9 Unger.

En Del Svaner (ofte ca. 40—50 Stk.) ses Foraar og Efteraar, og nogle ses ogsaa gennem hele Vinteren, saa længe der blot er en Smule Vaage i Isen, dog har de i de sidste strenge Vintre maatte trække bort. Nogle ikke yngledygtige Individuer ses ogsaa i Sommertiden, og kommer en fremmed Fugl inden for et rugende Pars Omraade, er det ikke sjældent, at der opstaar det vildeste Slagsmaal. Mærkeligt nok ruger i Sommer (1943) 4 Par med kun ca. 15 Meter mellem Rederne.

En ringmærket Fugl fra 1937 blev fanget ca. 4 km nord for Mærkningsstedet i Vinteren 1939, og en anden fra 1937 er fundet død smst. Vinteren 1940 (SKOVGAARD 1942, p. 21).

Taffeland (*Aythya ferina* (L.)).

Vel nok den almindeligste Andeart paa Indrefj., og enkelte Par ruger ogsaa paa Aunede Strand. Ses saa længe der er isfrit. Trækfuglene begynder at indfinde sig først i Marts og ses talrigt til langt hen i November. I Yngletiden kan ses mellem 50—70 Par, dog er der en stor Forskel i Antallet af de 2 Køn, idet ♂♂ er dominerende. JAN BÖETIUS, der besøgte Reservatet i 1942, angiver (Beretning til Reservatraadet) i Dagene 26.—

28. Maj at have talt mindst 80 Par. Desværre gaar det ogsaa ud over en Del Reder af denne Art ved Vandstigningen om Foraaret. Det almindeligste Ægantal er 8—10 Stk.

Som før omtalt, ses Arten saa længe der er isfrit, ofte i ret store Mængder, f. Eks. 10. Dec. 1939, hvor flere Hundrede ses blandt Tusinder af andre Ænder, der er lettet under en Blis-hønsjagt, og 30. Dec. 1942 ca. 500 i Vaage paa Indrefj. Nogle unge, ringmærkede Fugle er skudt i Nærheden i August—September (sml. SKOVGAARD 1942, p. 22). Kaldes af Jægerne for Rød- eller Brunnakke.

Rødhovedet And (*Netta rufina* Pall.).

Perlen blandt Indrefjordens Fugle og Ynglefugl her fra 1940 som første Gang i Danmark (sml. PETERSEN 1942, p. 1)*)

Iagttaget første Gang 7. April 1940, da en ♀ blev set i Anlæg — ialt blev 2 Par og en enlig ♂ set her dette Aar — og 17. Juli en ♀ set med 6 Ællinger.

I 1941 blev de første Fugle set d. 31. Marts, hvor 2 Par blev iagttaget paa Aunede Strand, og dette Aar blev ialt set 4 Par paa Indrefj. 11. Juni blev 2 Ællinger set hos Graaand-♀ med 7 af dennes Ællinger, og 3. August blev en ung ♀ (Ælling fra dette Aar) skudt ved Holleby, syd for Indrefj. Dette Eksemplar lykkedes det mig at erhverve, og det befinder sig nu paa Zoologisk Museum i København.

Af dette Individ har jeg gjort følgende Optegnelser: Minder en Del om den gl. ♀ — kun synes Farven paa Ryg noget mørkere og den lyse Kind noget mere smudsig-graa, saaledes at Kind og Isse ikke staar saa skarpt adskilt. Næb er mørkt rødligt, kun det yderste af Undernæb lyst rødligt. Iris er rødgul, Fødderne mørke rødgraa, lidt rødlig foran paa Tarsen og det øverste af Tærerne. Fuglens Maal er følgende: Total Længde 510 mm, Vingelængde 230, Næblængde 46, Næbhøjde 20, Mellemfod ca. 35 og Mellemtaa 65 mm. Vægt 751 gr. Maven inde-

*) Vides kun skudt faa Gange her i Landet: Stadilfjord 22. Juli 1872, Rødvig 15. Januar 1892 og i Vejlen paa Taasinge 15. Novbr. 1914; de 2 sidstnævnte var ♂♂ i Pragtdragt (HØRRING 1919, p. 136); 1 ung ♂ skudt ud af en Flok paa 4 Individer ved Rødby 6. Sept. 1931 (HØRRING 1932, p. 385—454) samt 1 ♂ fundet død, Svendborgsund 8. Februar 1936 (HØRRING 1936, p. 371).

holdt Dele af grønne Vandplanter af Arten Vandkrans, *Zanichellia pedunculata* (KEIDING *in litt.*).

1942 havde jeg først Lejlighed til at komme paa Indrefj. 26. April, og da var der 1 Par her, og i Løbet af Foraaret iagttog jeg igen 4 Par. Rede af Arten og hermed det første Fund i Danmark blev gjort d. 24. Maj af Grosserer C. A. BLUME, der i Selskab med Bestyrer HANS WONSILD og Forf. foretog

HANS WONSILD fot.

Fig. 3. Rødhovedet Ands Rede i Nakskov Indrefjord 24. Maj 1942,

en Rundtur paa Reservatet. Reden indeholdt ved Fundet 5 Æg, men Antallet steg i Løbet af Ugen til 16 Stk. Omkring d. 1. Juni begyndte ♀ at ruge. Det store Antal Æg er antagelig lagt af 2 Fugle, da 2 ♀♀ ofte blev set i Nærheden af Reden. Normalt angives Ægantal hos Arten til at være 7—10 (HØRRING 1919, p. 136).

Maalene af de 16 Æg i Nakskov-Reden var

	Gennemsnit:	Maksimum:	Minimum:
Længde:	58,80 mm	61,5 mm	55,5 mm
Bredde:	41,87 "	43,0 "	41,0 "

Den 14. Juni findes 2 Taffelandereder med henholdsvis 11 og 15 Æg, hvoraf 2 og 3 maa anses for at være af rødhovedet And paa Grund af Farve og Størrelse. 28. Juli ses blandt nogle Taffelände-Ællinger en omtrent flyvestor Ælling og 30. August ses en flyvestor juv. og ♀ smst.

I 1943, hvor jeg ellers opholdt mig borte fra Nakskov, havde jeg bl. a. Lejlighed til at være paa Reservatet i Slutningen af Marts og saa først Fuglene d. 24., nemlig 3 Par og samme Dag 4 ♂♂ flyvende efter en ♀. Opsynsmanden meddeler, at han 27. Marts saa 10 Fugle, 7 ♂♂ og 3 ♀♀. 3 Reder er blevet fundet af Opsynsmanden under Indsamlingen af Hættemaageæg. En af disse indeholdt 16. Maj 9 Æg, og da jeg 21. s. M. havde Lejlighed til at se den, 11 Æg. To andre Reder havde 10 og 11 Æg. Iøvrigt meddeles det, at der skal være 16—19 Fugle, selv saa jeg 22. Maj, foruden nogle spredt liggende Stk., 6 ♂♂ og 1 ♀ — altsaa en halv Snes Stk. — og den rødhovede And er derfor i Tiltagen.

Sorthalset Lappedykker (*Podiceps nigricollis* Brehm).

Er talrig Ynglefugl paa Indrefj., hvortil den ankommer i Slutningen af Marts; tidligste Iagttagelse er gjort d. 24. Marts. Antallet af Rugepar er ca. 50, og ofte ruges der i mindre Kolonier; sammen med JOHS. KEIDING talte jeg saaledes d. 24. Maj 1941 i 2 Kolonier 15 og 29 Reder. Dog var i 1942 Antallet af Par omtrent nedsat til Halvdelen. I 1943 synes der igen at være en Stigning at spore. — I Slutningen af Maj ses de gamle med Ungerne; saaledes blev d. 23. Maj 1941 enkelte Par set med Unger, der var ca. 8 Dage gl., og den 21. Maj 1943 flere Par med Unger.

Rødhalsset Lappedykker (*Podiceps griseigena* (Bodd.)).

Er ret faatallig Ynglefugl paa Indrefj., højest ruger 8—10 Par; i 1940—42 kun 4—5 Par. 21. Maj 1943 ses et Par med ret store Unger. — Ankommer i Slutningen af Marts.

Toppet Lappedykker (*Podiceps cristatus* (L.)).

Er som Regel en ret almindelig Ynglefugl paa Indrefj., vel ca. 25 Par ruger her. Arten ankommer som de andre Lappedykkere i Slutningen af Marts.

Vandrikse (*Rallus aquaticus* L.).

Er sikkert meget sparsom Ynglefugl paa Indrefj., men er aldrig set i Yngletid, ligesom Rede aldrig er fundet. 8. Juni 1941 modtog jeg fra Læge FALBE HANSEN, Nakskov, et dødt Individ, fundet under Ledning paa Indrefj.; ved Obduktion viste det sig at være en ♀ med Æg. I Efteraarstiden ses af og til nogle Stykker, f. Eks. 19. Sept. 1938 2 Stk., 22. og 25. Sept. s. A. 1 Stk.

Rørhøne (*Gallinula chloropus* (L.)).

Ret almindelig Ynglefugl paa begge Lokalteter, f. Eks. paa Indrefj. ca. 25—30 Par, men i de sidste Par Aar formindsket en Del. Nogle Stykker ses ofte om Vinteren, men bliver der istillagt, omkommer de hurtigt.

Blishøne (*Fulica atra* L.).

Er talrig Ynglefugl paa Indrefj. og enkelte Par yngler hist og her paa Aunede Strand. Paa Indrefj. ruger ca. 60 Par. Efter de strenge Vintre 1940—41 syntes Bestanden ikke at være aftaget væsentligt, men derimod efter den meget lange og strenge Vinter 1942 mærkede man i Foraaret en ret tydelig Aftagen, kun 13 Reder blev optalt, og mange flere har der ikke været.

Foraar og Efteraar ses ofte i Tusindvis paa Arealerne, f. Eks. noteres 10. Dec. 1939 under en Blishønejagt, der blev afholdt paa Reservatet, ca. 2000 Individuer. Enkelte ringmærkede Ungfugle er samme Efteraar skudt paa Fjorden og en enkelt paa Aunede Strand. En Ungfugl fra Indrefj. er samme Efteraar skudt i Svinøbugten, og en fra Aunede Strand (1937) fanget ved Torrig Strand Jan. 1940 (sml. SKOVGAARD 1942, p. 22).

Vibe (*Vanellus vanellus* (L.)).

Enkelte Par yngler paa Enge og Marker omkring Indrefj. og er paa Aunede Strand ret talrig Ynglefugl, der ankommer i Begyndelsen af Marts. Tidligste Redefund er gjort 9. April.

Om Efteraaret ses store Flokke, ofte med Hjejler iblandt. Er engang set om Vinteren, 25. Dec. 1935, da 5 fløj over Indrefj. i vestlig Retning (sml. PETERSEN 1936, p. 223). En ringmærket Ungfugl fra Aunede Strand er skudt i August ved Maribo Sø (SKOVGAARD 1942, p. 23).

Sorthalet Kobbersneppe (*Limosa limosa* (L.)).

Da jeg 24. Maj 1941 sammen med Hr. JOHS. KEIDING iagttog 2 Stk. paa Aunede Strand, fik vi efter deres Opførsel at dømme den Formodning, at det drejede sig om Ynglefugle*), men grundet paa for kort Tid lykkedes det ikke at finde Rede. 30. Maj, da jeg igen var paa Stedet, lykkedes det mig at finde Reden, der kun indeholdt 1 Æg; 1. Juni var der 2 Æg, og flere kom der ikke. Om Formiddagen 23. Juni er der Hul paa det ene Æg, og om Aftenen paa det andet. Om Morgen d. 24. er der ikke sket videre, først da min Hustru om Eftermiddagen tilser Reden, er en Unge lige kommet ud af Ægget og er endnu vaad. Kl. 6 Morgen d. 25. er ogsaa Unge Nr. 2 udruget, og begge er tørre. Foruden dette Par blev 9. Juni endnu et Par set paa en anden Del af Lokaliteten; ogsaa deres Opførsel tydede paa Yngel. Ungerne blev ringmærket, men allerede meldt som skudt smst. d. 3. August. — Iøvrigt er Arten iagttaget 4. Juli 1939 og 8. Juni 1940 samt almindeligt paa Efteraarstrækket i August—September.

Tinksmed (*Tringa glareola* L.).

En sikkert meget faatallig Ynglefugl paa Aunede Strand. Rede er aldrig fundet; men Fugle der har opført sig saa uroligt, at der ikke kan være Tvivl om Ynglen. — Iøvrigt har baade KEIDING og BÖETIUS iagttaget Arten i Sommertiden 1940—42, og sidst har BÖETIUS paa Engene ved Nygaard (Indrefj.) set et Par, der opførte sig, som de havde Yngel (Beretning til Reservatraadet 1942). — Den 27. Juli 1940 fangede jeg paa Aunede Strand en ♂ med brækket Vinge, som blev aflivet og findes opstillet. D. 16. Maj 1943 iagttaget (C. A. BLUME *in litt.*).

Rødben (*Tringa totanus* L.).

Paa Aunede Strand almindelig Ynglefugl og enkelte Par paa Enge ved Indrefj. Tidligste Iagttagelse 1. April 1940 og sidste 25. Sept. 1938.

Af 2 Unger, ringmærket 5. Juni 1935, blev en skudt samme Efteraar i Comporta overfor Setubal i Portugal (sml. SKOVGAARD 1932—37, p. 256).

*) Har ikke tidligere i min Iagttagelsesperiode (særlig fra 1935) ynglet paa Omraadet.

Brushane (*Philomachus pugnax* (L.)).

Enkelte Par yngler vel nok hist og her paa Aunede Strand, hvor man Sommeren igennem kan se nogle ♀-Fugle flyve over Hovedet paa én sammen med de skrigende Rødben. Rede er dog aldrig fundet, derimod fandt jeg 9. Juni 1941 en død ca. 10 Dage gl. Unge. I April kan man se op til 50—70 Stk. i mindre Flokke „kæmpe“ paa Aunede Strand.

Klyde (*Recurvirostra avosetta* L.).

I 1940 og 41 har 2 Par ruget paa Aunede Strand, hvorimod der i 1942 ingen er iagttaget. Den 10. Maj 1940 blev først 2 Fugle og siden 4 Stk. iagttaget. 20. Maj saa jeg 1 Par, der opførte sig som Ynglefugle, og 29. Juni fangede jeg 1 ca. 3 Uger gl. Unge. 7. Juli saa jeg paa et andet Sted paa Engene 2 Unger, der lige kunde flyve. I 1941 saa jeg 24. Maj 3 Individer, og 1. Juni fandt jeg Reden med 4 Æg. 6. Juni er Æggene meget spraaede, og paa det ene er Hul, hvorfra en Unge pipper frem, 7. Juni er een Unge udruget, 9. Juni er alle Æg udruget, men Unger eller gamle ses ikke her omkring; noget herfra findes imidlertid 2 Unger, som dog viser sig at være fra et andet Kuld, idet disse er ca. 12 Dage gl.

Horsegøg, Dobbelt Bekkasin (*Capella gallinago* (L.)).

Ret talrig Ynglefugl paa Aunede Strand. Tidligste Notat er 20. Marts 1938, hvor en ses i Indrefj. Notat for Redefund: 20. Maj 1937 med 4 Æg, og 1. Juni 1941 findes 2 Unger faa Dage gl.

Paa Efteraarstrækket er den endnu talrigere, særlig i August—September, men ses til helt hen i Oktober og November, f. Eks. 17. Nov. 1938 en Del i Indrefj. og 4. Nov. 1939 ca. 12 set i Indrefj.; men ogsaa om Vinteren er den iagttaget, f. Eks. 22. Dec. 1935, en letter i Rørene mellem Sne i Indrefj. (se ogsaa PETERSEN 1936, p. 223), og 21. Dec. 1938, en i Indrefj. (Sne og ÷ 5°) samt 30. Dec. 1939, en i Indrefj. (Sne, ÷ 1°).

Hættemaage (*Larus ridibundus* L.).

Er paa Indrefj. den talrigste Ynglefugl og sætter i den Grad sit Præg paa Lokaliteten. Arten kan iagttages gennem alle Aarets Maaneder; i Vintermaanederne holder ikke saa faa til paa Lossepladsen, men er sikkert ikke de faste Ynglefugle.

I Midten af Marts begynder de at indfinde sig ved Kolonierne. 22. April er Reder med Æg fundet. Kolonierne strækker sig langs Reservatet, hvor passende Rør findes, og det gør der de fleste Steder. Antallet af Par er jo meget svært at bedømme blot nogenlunde nøjagtigt, men 12. Maj 1940 anslaaer jeg Bestanden (efter flere Optællinger) til at være ca. 6—7000 Par. 1941 angiver KEIDING (Beretning til Reservatraadet) paa Grundlag af Ægindsamlingen Bestanden til at være mellem 5—6000 Par, idet der ifølge Opsynsmanden var blevet indsamlet 30.580 Æg ved at Reservatet var gaaet igennem 3 Gange, og Indsamlingen havde strakt sig over 13 Dage. Den første Indsamling gav 15.333 Æg, og da der paa dette Tidspunkt (medio Maj) var 3 Æg i de fleste Reder, er dette Antal anslaaet, og det er sikkert ikke for højt regnet.

Ægindsamlingen har sikkert ikke været medvirkende til at nedsætte Antallet af Ynglefugle i 1942. BÖETIUS, der dette Aar besøgte Reservatet, angiver i sin Beretning Antallet til at være ca. 10.000 Stk., altsaa omtrent det samme som foregaaende Aar. Efter egne Iagttagelser synes Antallet at være aftaget — dog ganske ubetydeligt —, idet en mindre Koloni (ved Nygaard) var decimeret en Del. Men paa Aunede Strand, hvor ellers kun faa eller slet ingen (forskelligt fra Aar til Aar) plejer at yngle, er — ganske vist en lille halv Kilometer uden for det her beskrevne Iagttagelsesomraade mod Øst — opstaaet en mindre Koloni paa ca. 500 Par. Disse Fugle er sikkert Udskydere fra Kolonier paa Indrefj.

Sortterne, Moseterne (*Chlidonias nigra* L.).

Endnu ret almindelig Ynglefugl, dog noget vekslende i Sted og Antal. Paa Indrefj. har den sikkert ynglet i mange Aar*), i hvert Fald husker jeg den fra min Barndom (ca. 1928).

I 1935 fandt jeg en mindre Koloni med ca. 15 Par; 16. Juni var der 8 Dage gl. Unger. I 1936 var der paa dette Sted ingen Koloni, og det er tvivlsomt, om der overhovedet har ynglet nogen paa Indrefj. dette Aar, for selv om Lokaliteten ikke er

*) I Nakskov Indrefjord har den, som det fremgaar af afdøde Landbrugskandidat CHR. BENTHIN's paa Zoologisk Museum i København opbevarede Dagbog, i hvert Tilfælde 1897 ynglet i stort Antal (Fodnote hos TÅNING 1921, p. 64).

undersøgt saa grundigt igennem, saas kun af og til en enkelt fiskende Fugl, og det samme gør sig gældende indtil 1941. Omkring 24.—25. Maj dette Aar havde der endnu ikke været noget Tegn til Moseternekolonier paa Indrefj.; men d. 1. Juni fandt jeg paa den vestlige Side i Anlæget — helt oppe ved Byen — en Koloni paa 11 Reder, men kun 1 havde Æg (2 Stk.); 21. Juni ses kun nogle tørre Rester af Rederne, da Vandstanden er faldet en Del, men kort derfra finder jeg 5 Reder med Æg, og endnu et Stykke herfra 9 Reder, hvoraf kun 1 indeholder Æg (2 Stk.); 29. Juni er Antallet steget til 10 Reder, der nu indeholder 3 Æg, med Undtagelse af 2, der kun har hver 2 Stk.; 9. Juli er en Unge lige kommet ud af Ægget i denne Koloni, og 20. Juli ses 2 Unger, der er ved at være flyvedygtige.

Grunden til, at Moseterne igen er begyndt at ruge paa Indrefj., maa sikkert søges i den begyndende Afvanding af Aunede Strand (hvor den har ruget ret talrigt), der saa smaat blev begyndt i Forsommeren 1941, da „Stranden“ blev pumpet saa tør, som det lod sig gøre med det gamle Pumpeanlæg, dog var endnu dette Aar en mindre Koloni her (se nedenfor).

I 1942 blev 11. Maj 3 Moseterne set inde over Indrefj., og 24. Maj blev et Par mindre Kolonier fundet; paa den sydlige Del af Reservatet var saaledes 4 Reder, hvoraf de 2 var tomme, og de 2 andre hver med 1 Æg. I Anlægets vestlige Side, omtrent paa samme Sted som 1941, var 11 Reder, samt noget herfra endnu en Koloni, som senere viste sig at indeholde ca. 12 Reder. Her var 13. Juni faa Dage gl. Unger i nogle Reder samt enkelte døde. Antallet af Par i Indrefj. er saaledes blevet stærkt forøget fra foregaaende Aar, ialt ruger ca. 25—30 Par. I 1943 er Arten sikkert tiltaget en Del, idet der i Dagene 21.—22. Maj blev set mange Fugle spredt over flere mindre Kolonier; i Forhold til foregaaende Aar kan der skønsmæssig anslaaes at være omkring 40 Par.

Paa Aunede Strand har Arten sandsynligvis ogsaa ruget i mange Aar. I 1937 kender jeg 3 Kolonier paa denne Lokalitet, 1 med 2 Reder, en anden med ca. 20 og en tredie med ca. 8 Reder; første Unger blev iagttaget 13. Juni. I 1938—39 har jeg ikke haft Lejlighed til at undersøge Lokaliteten nøjere; men i 1940 blev der ialt fundet 4 Kolonier. I den første blev

kun fundet 3 Reder, men der har sikkert været endnu nogle (høj Vegetation), en anden indeholdt 7 Reder og en tredje kun nogle faa Stykker, men her blev fundet en ca. 14 Dage gl. Unge (13. Juni), den fjerde Koloni havde ca. 15 Par; 7. Juli blev flyvedygtige Unger set. I 1941 blev kun fundet 1 Koloni med ca. 20 Par, der 1. Juni havde Reder med Æg, men samtidig er der, som ogsaa før omtalt, opstaaet en Koloni i Indrefj. I 1942 traadte den ny Pumpestation i Kraft og afvandede fuldkommen Arealet, og jeg har som Følge heraf kun aflagt det Besøg nogle faa Gange og faaet bekræftet det aftagende Fugleliv og heller ingen Moseterner bemærket. BÖETIUS meddeler om et Par fra Aunede Strand i 1942, og der har sikkert ikke været mange flere.

Tidligste Iagttagelse af Arten er gjort 28. April 1940, da 3 Stk. blev set paa Indrefj., og seneste er gjort 31. Aug. 1941, da 2 Stk. blev set her.

Gøg (*Cuculus canorus* L.).

Er en paa begge Lokalteter meget almindelig Ynglefugl. Hyppigst benytter den Sivsanger og Engpiber som Plejeforældre for Ungerne. En lige udfløjen Unge blev 17. Aug. 1939 set madet af sin Plejemoder — en Sivsanger — i Anlæget. Er hørt første Gang 11. Maj og sidste Gang 20. Juli.

Tornskade (*Lanius collurio* L.).

Ynglede for nogle Aar siden ret alm. i Hegn paa Aunede Strand, nu er noget af dette ryddet, men endnu ruger dog nogle faa Stykker.

Lærke (*Alauda arvensis* L.).

Paa de tørre Dele af Aunede Strand og paa Marker ved Indrefj. 18. Febr. 1941 ses 2 paa Losseplads.

Tornsanger (*Sylvia communis* Lath.).

Nogle i Hegn paa Aunede Strand. 13. Juni 1937 Rede med Unger i Hæk i Anlæg.

Kærsanger (*Acrocephalus palustris* (Bechst.)).

Er sikkert ret faatallig ynglende, men med mit ikke altfor store Kendskab til Fuglestemmer ikke let at afgøre, hvor talrig denne Art optræder. KEIDING har saaledes kun hørt den

een Gang 23. Maj 1941 i Indrefj., mens BÖETIUS overhovedet ikke omtaler den.

Rørsanger (*Acrocephalus scirpaceus* (Herm.)).

Er derimod en meget almindelig Ynglefugl paa Indrefj. og paa de Steder paa Aunede Strand, hvor der findes en Smule Rør.

Drosselrørsanger (*Acrocephalus arundinaceus* (L.)).

Er paa Indrefj. ret almindelig Ynglefugl. Som oftest ruger ca. 10 Par. 26. Maj 1940 fandt jeg en nybygget Rede, 30. Maj var der 2 Æg og 1. Juni 4 Æg. 13. Juni indeholdt Reden 5 stærkt rugede Æg, og 24. Juni var der 4 ca. 10 Dage gl. Unger + 1 surt Æg. 23. Juli findes anden Rede, der var tom, men en Fugl ses med Føde i Næbbet her. I 1941 ses og høres 2 Fugle i Indrefj. 24. Maj; 25. Maj er de begyndt at bygge, 28. Maj er Reden færdig og 21. Juni 4 Unger, 6—8 Dage gl. + 1 surt Æg. I 1942 var kun 5 eller 6 Par i Indrefj. 24. Maj ses og høres 2 Par i Anlæg, 25. Maj findes en nybygget Rede (BLUME og WONSILD) kun ca. 40 cm over Vandfladen i nogle faa gamle og ellers i nye smalbladet Dunhammer. 13. Juni er der nyfødte Unger i Reden. I 1943 hørtes 21.—22. Maj Fuglene synge paa 3 forskellige Steder; men da Arten først indfinder sig omkring denne Tid, er der Mulighed for at endnu flere kan komme til.

Sivsanger (*Acrocephalus schoenobaenus* (L.)).

Meget almindelig over hele Omraadet.

Engpiber (*Anthus pratensis* (L.)).

Forekommer som hyppig Ynglefugl paa Aunede Strand. 6. Maj 1940 Rede med 5 Æg. Ses ofte paa Losseplads eller ved lidt aabent Vandløb om Vinteren, f. Eks. 5. Jan. 1940 5—6 Stk. i Indrefj., 19. Dec. 1 Stk., 21. Jan. 1941 1 Stk. paa Losseplads, 2. Febr. 2 Stk. smst. og 30. Dec. 1942 9 Stk. ved Vaage i Indrefj.

Gul Vipstjert (*Motacilla flava* (L.)).

Almindelig ynglende paa Aunede Strand og enkelte omkring Indrefj.; d. 22. Maj 1940 Rede med 4 Æg paa Aunede Strand.

Hvid Vipstjert (*Motacilla alba* L.).

Forekommer paa begge Lokalteter, dog ikke saa almindelig som foregaaende Art. En enkelt ses i Vinteren fra 19. Dec. 1940 til 29. Jan. 1941 holde til ved Lossepladsen, men omkom antagelig.

Sangdrossel (*Turdus ericetorum* Turt.).

Enkelte kan yngle i Anlæg samt i Hegn paa Aunede Strand. I Efteraarstiden almindelig i Anlæg og er i Vintertiden iagttaget 28. Jan. 1941, 1 Stk. paa Losseplads, og 26. og 30. Dec. 1942, 1 Stk. i Anlæg.

Solsort (*Turdus merula* L.).

Paa samme Steder som foregaaende Art, dog lidt hyppigere end denne. — En, ringmærket ved Lienlund 1937, fundet død i Haag, Holland, i Februar 1938 (SKOVGAARD 1942, p. 39).

Nattergal (*Luscinia luscinia* (L.)).

Et Par yngler gerne i Hegn ved den sydlige Del af Indrefj. (Holleby). I Hegnet paa Aunede Strand (v. Sæbyholm) er den almindelig. Ellers ret alm. i Haver og Skove ved og omkring Arealet.

Bogfinke (*Fringilla coelebs* L.).

Nogle faa Par yngler i Anlæg. I Træktiden og om Vinteren paa Losseplads talrig.

Grønirisk (*Chloris chloris* (L.)).

Enkelte Par yngler i Anlæg, om Vinteren talrig paa Losseplads.

Tornirisk (*Carduelis cannabina* (L.)).

Enkelte i Anlæg, og ved Hække og Hegn paa og langs Arealet meget almindelig.

Rørspurv (*Emberiza schoeniclus* (L.)).

Meget almindelig Ynglefugl paa begge Lokalteter.

Diverse ikke-ynglende Fugle.

I dette Afsnit er ogsaa medtaget Fugle, der yngler i umiddelbar Nærhed af de to Lokalteter. Ved Aunede Strand er

beliggende de 2 mindre Skove, Torpe og Aunede Skov, og ved Rødby Landevej en mindre Lund, Lienlund, mellem Indrefj. og Aunede Strand. Fra Haver og lign. ved Indrefjordens østlige Side, hvor mange Fugle yngler, viser de sig naturligt ret ofte paa eller over Arealet. Ogsaa Trækgæster, saavel sjældne som de almindelige, er medregnet i dette Afsnit.

Pibeand (*Anas penelops* L.).

Meget almindelig Trækgæst. Enkelte Individder ses ofte om Sommeren paa Indrefj., f. Eks. 13. Juni 1940, 1 ♂ og 24. Juni ca. 5 Stk., 17. Maj 1941 7 Stk., deraf 6 ♂♂, 13. Juni 1942 2 ♂♂, 21. Maj 1943 1 ♂.

Sangsvane (*Cygnus cygnus* (L.)).

D. 3. Febr. 1941 fløj 9 + 19 mod Sydvest over Indrefj.

Troldand (*Aythya fuligula* (L.)).

Meget hyppig Trækgæst, hvis Antal ofte tæller Tusinder. 31. Marts 1936 flere Tusinde i Indrefj. og 8. April flere Tusinde paa Aunede Strand; 4. April 1937 i Tusindvis paa Aunede Str.; 25. Sept. 1938 ca. 1000 i Indrefj.; 10. Dec. 1939 ca. 3000 og 23. Marts 1941 ca. 1000 i Indrefj. Enkelte Individder oversomrer af og til, f. Eks. 23. Maj 1940 6 ♂♂, 28. Maj 1941 3 ♂♂, 25. Maj 1942 10 ♂♂ og 21. Maj 1943 1 ♂.

Bjergand (*Aythya marila* (L.)).

Enkelte forekommer af og til i Træktiden og i 1940 nogle oversomrende. 2. Maj 1940 enkelte ses i Indrefj., 12. Maj s. A. 1 ♂.

Hvinand (*Bucephala clangula* (L.)).

Forekommer regelmæssigt, men næppe i større Antal. 1. Marts 1936 en lille Flok paa Aunede Strand, 8. April ligeledes samt nogle Stykker i Indrefj.; 5. Dec. 1938 4 i Indrefj. I Februar 1940 ca. 10, flest ♂♂, regelmæssigt i Vaage i Indrefj. 12. Nov. 1940 nogle i Indrefj. Som Regel ses nogle faa Ungfugle allerede i August i Indrefj. 30. Aug. 1940 2 og 31. Aug. 1941 6.

Fløjlsand (*Melanitta fusca* (L.)).

Overflyver muligvis af og til Omraadet. Efter den haarde

Vinter 1940 fandt jeg d. 2. April en død ♀ ved Holleby, nær Indrefj.

Ederfugl (*Somateria mollissima* (L.)).

I Vinteren 1940 var nogle Dage i Februar en ♀ i en Vaage, der var hugget til tamme Fugle i Anlæg. 28. Febr. 1940 blev en ♂ fundet død ved Holleby Pumpestation.

Lille Skallesluger (*Mergus albellus* L.).

En ♂ blev 16. Febr. 1940 og nogle Dage herefter set i Vaagen hos tamme Fugle i Anlæg.

Toppet Skallesluger (*Mergus serrator* L.).

Ses af og til i Indrefj. 2. Juli 1937 1 Stk., 30. Maj. og 10. Juli 1940 1 Stk. 17. Febr. 1940 2 ♀♀ i Vaage hos tamme Fugle i Anlæg.

Sædgaas (*Anser fabalis* (Lath.)).

Ret almindelig Efteraar og Vinter ved Indrefj. og paa Aunede Strand; men efter Vinteren 1939—40 aftaget betydeligt, da mange blev skudt, naar de sultne, som de var, var meget lette at komme nær, ja, de blev endog fanget med de bare Hænder. Ses ellers i ret store Flokke. 6. Dec. 1938 flyver ca. 400 ind over Nakskov fra Indrefj., men ses almindeligst i Flokke paa ca. 50 Stk. 29. Nov. 1940 24 > Ø., 19. Febr. 1941 9 > S. Ø. og 12. Marts 1941 5 > Ø., alle over Indrefj. 7. April 1941 8 paa Aunede Strand. Efteraarstræk 1941 og 42: ingen iagttaget.

Graagaas (*Anser anser* (L.)).

Ses kun meget sjældent. 4. Maj 1937 en paa Aunede Strand. 14. Juli 1940, 4 Stk., der kommer fra N. Ø., slaar sig ned paa Indrefj., hvorfra de kort efter letter for at slaa sig ned paa Aunede Strand; herfra letter de dog efter et Kvarters Forløb, forstyrret i Rasten af en Rytter, de forsvinder mod S.V. 2. Juni 1942 ses 6 Stk. kredse over Indhegningen i Indrefj. (Anlæg), hvor der er tamme Graagæs, tilsidst slaar de sig ned ude paa Indrefj., men er senere paa Dagen forsvundne.

Agerhøne (*Perdix perdix* (L.)).

Ses af og til langs Reservatet og paa Aunede Strand, i hvis umiddelbare Nærhed den yngler.

Fasan (*Phasianus colchicus*).

Ses enkelte Steder paa Aunede Strand bl. a. ved Sæbyholm og Lienlund. Særlig om Efteraaret holder ikke faa til i Rørene paa Indrefj.

Nordisk Lappedykker (*Podiceps auritus* (L.)).

1 Stk. iagttaget 30. Dec. 1942.

Rødstrubet Lom (*Colymbus stellatus* Pont.).

I April 1940 fandt jeg Kadaveret af denne Art paa Indrefj., hvor den antagelig er omkommet i Vinteren.

Hjejle (*Charadrius apricarius* L.).

Ses almindeligt paa Efteraarstrækket over Aunede Strand og Indrefj., ofte sammen med Viber. Ofte er Flokkene paa over Hundrede, f. Eks. 17. Nov. ca. 200 mod S.V. over Indrefj.

Præstekrave (*Charadrius hiaticula* L.).

Ses i enkelte Tilfælde paa Omraadet. 30. Marts 1940 2 flyver over Indrefj. mod S. og 8. April ca. 60 over Aunede Strand mod S. samt 4. April 1941 2 og 22. Juni 1 Stk. Aunede Strand.

Strandskade (*Haematopus ostralegus* L.).

Kan nogle enkelte Gange finde paa at slaa sig ned paa Aunede Strand. 19. Juni 1937 et Par og 17. Juni 1940 ligeledes.

Storspove (*Numenius arquata* (L.)).

Ses i enkelte Tilfælde over Omraadet. 7. April 1940 ca. 15 mod Syd over Indrefj., 14. Maj 2 + 16 > N.Ø. og 24. Juli 4 + 6 > V.; 1. April 1941 1 paa Aunede Strand, 4. April 8 > Ø. ved Aunede Strand og 20. Aug. 1 paa Aunede Strand.

Mudderklire (*Tringa hypoleucos* L.).

Ses ret almindelig i Træktiden. 28. April og 2. Maj 1940 en paa Indrefj., 6. og 10. Maj nogle paa Aunede Strand, 12. Maj nogle paa Indrefj. og 14. Juli 3 paa Aunede Strand; 24. Maj 1941 1 + 1 + 2 + 3 paa Indrefj. og 22. Maj 1943 1 paa Indrefj.

Svaleklire (*Tringa ochropus* (L.)).

Ses kun meget sjældent. 28. Aug. 1936 3 i Indrefj.; 16. April og 4. Maj 1941 en ved Aunede Strand.

Sortklire (*Tringa erythropus* (Pall.)).

Kun set faa Gange paa Aunede Strand. 11. April 1941 1 Stk., 20. Aug. 1 Stk. og 16. Maj 1943 1 Stk. (BLUME *in litt.*).

Hvidklire (*Tringa nebularia* (Gunner.)).

Enkelte forekommer paa Trækket, nærmest paa Aunede Strand; 17. Aug. 1939 en Del her. Enkelte ses ogsaa ved Indrefj.; nær Holleby Pumpestation (Ryde Aa) i Sept. 1941 og 1942 2—3 Stk.

Islandsk Ryle (*Calidris canutus* (L.)).

8 ses flyve over Indrefj. 28. Juli 1942.

Ryle (*Calidris alpina* (L.)).

Nogle ses gerne paa Aunede Strand om Sommeren, hvor de muligvis yngler, uden at dette dog er konstateret. 6. Maj 1937 et Par paa Aunede Strand.; 25. Sept. 1938 en Flok paa ca. 20 paa Indrefj.; 10. Maj 1940 nogle faa, 17. Juni et Par og 24. Maj 1941 1 Stk. paa Aunede Strand.

Enkelt Bekkasin (*Limnocryptes minimus* (Brünn.)).

Er kun iagttaget nogle faa Gange. 21. og 28. Aug. 1936 en i Indrefj. og 10. Sept. 1936 en paa Aunede Strand.

Dværgmaage (*Larus minutus* Pall.).

Er kun iagttaget 1 Gang, nemlig d. 10. Maj 1940, hvor 2 blev set paa Aunede Strand.

Stormmaage (*Larus canus* L.).

Ses ret almindeligt i Vintermaanederne paa Losseplads, og nogle enkelte overflyver om Sommeren ofte Omraadet.

Sølvmaage (*Larus argentatus* Pont.).

Ses ogsaa i Vintermaanederne almindeligt paa Losseplads, dog ikke i saa stort Antal som foregaaende Art, kun i Marts 1940, hvor der d. 21. blev set ca. 2000 sammen med Tusinde af de andre Maagearter paa Isen. Nogle faa ses ogsaa om Sommeren.

Svartbag (*Larus marinus* L.).

Nogle faa Stk. ses gerne her i Vintermaanederne.

Fjordterne (*Sterna hirundo* L.).

Ses af og til fiskende over Indrefj.

Alk (*Alca torda* L.).

I Midten af Februar 1940 kom en Alk til Indhegningen i Anlæg. Her blev den fanget og stækket, og Resultatet var, at den døde efter nogle Dages Forløb.

Hejre (*Ardea cinerea* L.).

Ses ofte fouragerende paa begge Lokalteter i mindre Antal. Er et Par Gange set overvintrende. 26. Dec. 1938 en ved Indrefj. og Aunede Strand, 2. Jan. 1940 en paa Indrefj., 13. Jan. en paa Aunede Strand og 16. Febr. en ved Vaage i Indrefj., 5., 6. og 8. Febr. 1941 en i Indrefj.

Rørdrum (*Botaurus stellaris* L.).

Skal efter ældre Jægeres Udsagn før have ynglet i Indrefj. Jeg har dog aldrig hverken hørt eller set den her. Et opstillet Skind — fra Okt. 1939, Aunede Strand — findes i en Samling i Nakskov.

Stork (*Ciconia ciconia* L.).

Skal tidligere have ynglet paa Færgelandsgaarden, i 1911 fandtes en Rede her (se TÅNING 1916, p. 70). Ses nu meget sjældent over selve Indrefj. Her erindrer jeg at have set ca. 20, der fløj mod S.V. i August-September 1935, og d. 7. April 1940 en, der kredsede fløj mod N.

Skarv (*Phalacrocorax carbo* (L.)).

Kommer sjældent ind paa Indrefj. for at fiske. 20. Aug. 1941 2 flyver ind over Aunede Strand mod Ø.; Sept. 1942 2 flyver over Indrefj. mod S.

Taarnfalk (*Falco tinnunculus* L.).

Ses i Efteraarstiden ret almindeligt jagte over Omraadet.

Vandrefalk (*Falco peregrinus* Tunst.).

Ses kun sjældent. 18. Febr. 1941 1 paa Indrefj., 18. Nov. 1 ses slaa en Graaandrik; 4. Okt. 1942 1 ♂ fundet død ved Aunede Skov, lige ved Stranden (ISAIXEN).

Jagtfalk (*Falco rusticolus* L.).

3. Nov. 1941 blev et Individ skudt paa Aunede Strand (BØNNELYKKE); blev opdaget for sent til at den kunde bevares.

Musvaage (*Buteo buteo* L.).

Flyver i Træktiderne regelmæssigt over Omraadet.

Kongeørn (*Aquila chrysaetos* (L.)).

Ved et Tilfælde saa jeg d. 20. Januar 1940 en, der sad paa Jorden med Byttet — et godt Stykke foran mig — den lettede dog hurtigt, da jeg nærmede mig, og forsvandt i Snetykningen. Byttet viste sig at være en Hættemaage.

Hvepsevaage (*Pernis apivorus* (L.)).

Nogle ses Foraar og Efteraar trække over Omraadet. 14. Maj 1940, 14 Stk. Aunede Strand >N.N.Ø., 22. Maj 5 >N.N.Ø.; 29. Aug. 1941, 18 over Nakskov v. Indrefj. >V.; 30. Aug. 1942 ca. 50—75 i Løbet af Formiddagen over Byen, Indrefj. og Aunede Strand >S.V.

Glente (*Milvus milvus* (L.)).

13. Sept. 1942 1 mod N.Ø. over Aunede Strand.

Rørhøg (*Circus aeruginosus* (L.)).

En enkelt, ikke yngledygtig Fugl, kan ses af og til om Sommeren og ses ret faatalligt paa Efteraarstræk. 23. Aug. 1939 en paa Indrefj., 20. Maj 1940 en paa Aunede Strand og 28. Aug. 2 paa Indrefj.; Sept. 1942, ses nogle Gange paa Indrefj.

Spurvehøg (*Accipiter nisus* (L.)).

Ses ret almindeligt i Træktiderne.

Fiskeørn (*Pandion haliaëtus* (L.)).

Trækker af og til over Omraadet. Enkelte opstillede Skind, som hidrører fra Aunede Strand eller Indrefj., ca. 1933—35, findes her i Byen eller Omegnen. Mine Notater er: 21. Sept. 1938 en mod S. over Indrefj. og 5. April 1941 en mod N.Ø. over Indrefj.

Natugle (*Strix aluco* L.).

Et Par yngler paa Lienlund og nogle enkelte i Torpe og Aunede Skov; færdes naturligt paa Jagt paa Omraadet.

Ringdue (*Columba palumbus* L.).

Ses af og til flyve over Aunede Strand fra Ynglesteder i de nærliggende Skove. I de sidste strenge Vintre har nogle faa gerne holdt til i Haver ved Lossepladsen, hvor de har ernæret sig af Grønkaalen der.

Mursejler (*Apus apus* (L.)).

Ses ret talrigt over Indrefj. (yngler alm. i Nakskov). 13. Juni 1942 ca. 500 Stk. En ret sen Iagttagelse er gjort d. 21. Sept. 1940, da 7-8 blev set trækkende mod S.V. over Aunede Strand.

Isfugl (*Alcedo atthis ispida* L.).

Er kun set nogle faa Gange. 29. Sept. 1935 en ved Mergelgrav paa Aunede Strand. 23. Marts 1938 en i Indrefj. (Anlæg), ligeledes 9. og 25. Sept. s. A. samt 2. Nov. 1939.

Vendehals (*Iynx torquilla* L.).

En Fugl blev nedlagt af en Dreng ved Holleby i Efteraaret 1936, findes nu i min Besiddelse.

Stor Flagspætte (*Dryobates major* (L.)).

Set enkeltvis nogle faa Gange. 14. April 1936 i Indrefj. (Anlæg), 5. Jan. 1941 i Frugthave ved Losseplads og 16. Febr. s. A. i Indrefj. (Anlæg).

Skovskade (*Garrulus glandarius* (L.)).

Ses sjældent i Udkanten af Torpe og Aunede Skov; 1 ved Lienlund i Foraaret 1937.

Skade (*Pica pica* (L.)).

Ses meget sjældent. 25. Okt. 1939 2 mod V. over Indrefj., slaar sig ned ved Færgelandsgaarden.

Allike (*Corvus monedula* (L.)).

De i Byen talrige Ynglefugle gæster ofte Omraadet for at hente Føde eller Redemateriale. En Del ses ogsaa om Vinteren paa Losseplads.

Raage (*Corvus frugilegus* L.).

Der har indtil 1938 været en Koloni paa ca. 70 Stk. paa Lienlund. 1941 igen ny Koloni paa 11 Reder. 1940 7 Reder

paa Arvelund; Fugle herfra ses ofte paa Omraadet. Om Vinteren flere Hundrede paa Losseplads.

Krage (*Corvus cornix* L.).

I Træktiden ret almindelig og om Vinteren paa Losseplads; ses meget sjældent i Yngletiden.

Pirol (*Oriolus oriolus* (L.)).

Han og Hun hørt og set paa Lienlund 16. Maj 1943 (C. A. BLUME *in litt.*).

Silkehale (*Bombycilla garrulus* (L.)).

Er kun set nogle faa Gange. 30. Dec. 1941 ca. 10 i Indrefj. (Anlæg), 1. Jan. 1942 en Del i Indrefj. og ved Lienlund og 26. Dec. 1942 2 i Indrefj. (Anlæg).

Digesvale (*Riparia riparia* (L.)).

Ses af og til hen paa Eftersommeren. 7. Sept. 1938 ca. 200 paa Ledninger ved Indrefj.

Bysvale (*Delichon urbica* (L.)).

Ses jagende Bytte, dog ikke saa almindeligt.

Forstuesvale (*Hirundo rustica* L.).

Ses almindeligt. En ret sen Iagttagelse d. 16. Nov. 1939, 2 ses i Indrefj.

Toplærke (*Galerida cristata* L.).

Ses ofte ved Indrefj., særlig den Del ind mod Byen.

Stær (*Sturnus vulgaris* L.).

Ses hen paa Eftersommeren talrigt i Rørene. Enkelte Individier overvintret her ofte. D. 31. Dec. 1939 6 paa Losseplads, 13. Jan. 1940 ca. 10 i Indrefj., 30. Dec. 1940 7 Stk., 5. Jan. 1941 5 Stk. og 3. Dec. 1942 ca. 30 Stk. ved Lienlund.

Gærdesmutte (*Troglodytes troglodytes* (L.)).

Enkelte ses sjældent i Anlæg.

Træløber (*Certhia familiaris* L.).

En set d. 16. Januar 1940 i Anlæg.

Jernspurv (*Prunella modularis* L.).

Almindelig ved Haver og lign. ved Indrefj.

Musvit (*Parus major* L.) og Blaamejse (*P. coeruleus* L.).

Ved Haver og Anlæg ret alm.

Graamejse (*Parus palustris* L.).

Enkelte kan Efteraar ses i Anlæg.

Halemejse (*Aegithalos caudatus* (L.)).

Nogle faa Stk. ses d. 27. December 1941 i Frugtplantage ved Lossepladsen.

Havesanger (*Sylvia borin* (Bodd.)).

Ses ret ofte i Anlæg og yngler maaske i enkelte Tilfælde her.

Løvsanger (*Phylloscopus trochilus* (L.)).

Ses paa Trækket i Anlæg. 12. Okt. 1939 1 Stk., 25. April 1940 talrig og 1. Maj 1940 talrig.

Vindrossel (*Turdus musicus* L.).

Enkelte Individider ses i Træktiden og om Vinteren. 13. Nov. 1939 og 27. Dec. 1941 ses en Del i Indrefj.

Sjagger (*Turdus pilaris* L.).

Nogle faa kan af og til ses i Indrefj. 18. Febr. 1941 4—5 Stk. i Anlæg, 13. Marts 1941 3 ved Holleby, 26. Dec. 1942 4 i Anlæg og 31. Dec. s. A. ca. 30 ved Lienlund.

Ringdrossel (*Turdus torquatus* L.).

En set 24. Okt. 1937 i Indrefj. (Anlæg) (sml. CHR. KRÜGER 1938, p. 71).

Digesmutte (*Oenanthe oenanthe* (L.)).

Ses kun faatalligt paa Omraadet.

Bynkefugl (*Saxicola rubetra* (L.)).

Ses ligeledes kun faatalligt.

Rødstjert (*Phoenicurus phoenicurus* (L.)).

Paa Trækket — særlig om Efteraaret — meget alm. i Anlæg.

Rødhals (*Erithacus rubecula* (L.)).

Er meget almindelig paa Trækket, særlig i Anlæg, enkelte yngler i Nærheden.

Broget Fluesnapper (*Muscicapa hypoleuca* (Pall.)).

Er kun set nogle faa Gange. 28. April 1940 2 Stk. i Anlæg og 2. Maj s. A. 1 Stk. ved Lienlund.

Graaspurv (*Passer domesticus* (L.)).

Ses almindeligt paa Losseplads og enkelte i Anlæg.

Skovspurv (*Passer montanus* (L.)).

Nogle ses særlig i Vintermaanederne paa Losseplads.

Kvækerfinke (*Fringilla montifringilla* L.).

Ses om Vinteren kun i ret ringe Antal i Anlæg, dog i Februar 1941 ca. 125 Stk. paa Losseplads. I Anlæg har højeste Antal været ca. 30 (¹⁶/₁₁ 1939).

Kærnebider (*Coccothraustes coccothraustes* (L.)).

Kun set enkeltvis faa Gange i Indrefj., nemlig 20. Febr. 1940 samt 30. Jan. og 16. Febr. 1941.

Grønsisken (*Carduelis spinus* (L.)).

Ses ret faatallig paa Trækket i Anlæg. 4. April 1938 2 Stk., 26. Nov. s. A. nogle, 2. April 1939 2, 12. Okt. s. A. ca. 20, 20. Marts 1940 1 og 18. Febr. 1941 ca. 50 Stk.

Stillits (*Carduelis carduelis* (L.)).

Ses kun ret sjældent paa Omraadet. 22. Aug. 1936 enkelte Aunede Strand, 26. Okt. og 4. Nov. 1939 nogle faa i Indrefj.

Bjergirisk (*Carduelis flavirostris* (L.)).

Ses sjældent. 14. Jan. 1940 en i Anlæg, 16. Jan. 1940 enkelte og 5. Jan. 1941 5 Stk. i Indrefj.

Graasisken (*Carduelis flammea* (L.)).

Ses ret faatallig — ligesom Grønsisken —, iagttages af og til sammen med denne. Højeste Antal ca. 30.

Dompap (*Pyrrhula pyrrhula* (L.)).

Kun set en Gang, nemlig i Oktober 1935, da 2 ♀♀ blev set.

Gulspurv (*Emberiza citrinella* L.).

Yngler alm. omkring hele Omraadet, ses ret talrigt paa Losseplads om Vinteren.

Kornverling (*Emberiza calandra* L.).

Ret alm. omkring Omraadet.

Litteraturliste.

- HØRRING, R.: Danmarks Fauna, Fugle, Bd. I, København 1919.
- : Fuglene ved de danske Fyr i 1930. 48de Aarsberetning om danske Fugle. Vid. Medd. Nat. For., Bd. 92, 1932, p. 385—454.
- : 52de Aarberetn. dan. Fugle (1934). Ibid., Bd. 99, 1936, p. 371.
- : Fortsatte Resultater af Ringmærkningerne i 1931—40. Ibid., Bd. 104, 1941, p. 389—399.
- JESPERSEN, POUL: Vinteren 1939—40's Indvirkning paa Bestanden af vore Ynglefugle. D. O. F. T. XXXV 1941, p. 66—78.
- KRÜGER, CHR.: Misteldroslens (*Turdus viscivorus* L.) og Ringdroslens (*Turdus torquatus* L.) Forekomst i Danmark. D. O. F. T. XXXII. 1938, p. 53—84.
- PETERSEN, ERIK: Vildtlevende Knopsvaner (*Cygnus olor*) paa Nakskov Indrefjord. Overvintrende Arter. Mindre Meddelelser, D. O. F. T. XXX 1936, p. 222—23.
- : Rødhovedet And (*Netta rufina* Pall.) som ny Ynglefugl i Danmark. D. F. Bd. V., p. 1—5, 1942.
- SKOVGAARD, P.: Dansk Ornithologisk Centrals Ringmærkninger. D. F. Bd. IV, p. 255—256.
- : Dansk Ornithologisk Centrals Ringmærkninger. D. F. Bd. V, p. 5, 1942.
- TÅNING, A. VEDEL: Storken i Danmark. D. O. F. T. XI 1916, p. 70.
- : Sortternen i Danmark. D. O. F. T. XV 1921, p. 64.
-